

gelse i en bredere betydning end den nugældende formaliserede fremgangsmåde med oprettelse af patientråd eller afholdelse af patientmøder. Det forudsættes i øvrigt, at erfaringerne med patientråd og patientmøder indgår ved fastsættelsen af sådanne regler.

12. Tilladelse til udgang m.v. til frihedsberøvede personer

Den gældende psykiatrilov indeholder ingen regler om adgangen til at give udgangstilladelse til frihedsberøvede patienter. Psykiatriloven indeholder således ikke regler om udgangstilladelse til personer, der er frihedsberøvet med hjemmel i psykiatriloven i form af tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse eller farlighedsdekret.

Psykiatriloven indeholder heller ikke en regulering af adgangen til at give udgangstilladelse til de såkaldte retslige patienter, dvs. personer, hvor grundlaget for opholdet på en psykiatrisk afdeling er en strafferetlig afgørelse, f.eks. en kendelse om mentalobservation efter retsplejelovens § 809, stk. 2, eller en dom til anbringelse i hospital for sindslidende efter straffelovens § 68.

Det bemærkes herved, at den gældende bestemmelse i psykiatrilovens § 42 alene indeholder hjemmel til at fastsætte regler om, i hvilket omfang reglerne i psykiatriloven finder tilsvarende anvendelse på personer, der opholder sig på psykiatrisk afdeling i henhold til en strafferetlig afgørelse. Regler herom er fastsat i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 605 af 23. august 1990. Bestemmelsen indeholder ikke hjemmel til at fastsætte regler om forhold, der ikke er reguleret i psykiatriloven, og som er specifikke for de retslige patienter.

Det forhold, at psykiatriloven ikke indeholder regler om det nævnte spørgsmål, er ikke ensbetydende med, at der ikke kan gives udgangstilladelse til frihedsberøvede patienter.

For så vidt angår personer, der er tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt, er det fast antaget, at overlægen kan give tilladelse til udgang. Forslagets bestemmelse i § 10 a om tilbageførsel forudsætter, at der består en sådan adgang til at give tilladelse til udgang.

For personer, der i henhold til et farlighedsdekret er anbragt på den sikringsafdeling, der er knyttet til Amtshospitalet i Nykøbing Sjælland, antages det, at Justitsministeriet kan give tilladelse til udgang.

Hvad endelig angår de retslige patienter er der bl.a. fastsat nærmere regler i Justitsministeriets cirkulære nr. 227 af 15. november 1977 om meddelelse af friheder m.v. til personer, der i medfør af straffelovens § 68 eller § 69 er dømt til anbringelse i hospital

for sindslidende (psykiatrisk sygehus eller sygehusafdeling) eller i institution for åndssvage. Cirkulæret er for tiden under revision.

Justitsministeriet finder ikke, at der er behov for at ændre ved den gældende ordning, hvorefter overlægen kan give tilladelse til udgang til personer, der er tvangsindlagt eller tvangstilbageholdt. Der foreslås derfor ingen ændringer på dette punkt.

For så vidt angår de retslige patienter, finder Justitsministeriet, at der bør tilvejebringes en udtrykkelig lovhjemmel for adgangen til at fastsætte regler om meddelelse af friheder m.v. til denne særlige gruppe af patienter. Med henblik herpå foreslås indsat særlige bemyndigelsesbestemmelser i retsplejeloven og straffeloven. Bestemmelserne gælder ikke kun i forhold til retslige patienter, der opholder sig på psykiatriske afdelinger, men også i forhold til personer, der efter en straffedom eller strafferetlig kendelse skal opholde sig på institutioner inden for det sociale område, herunder institutioner for personer med vidtgående psykiske handicap. Der henvises til forslaget § 2, nr. 4 og 5, om nye bestemmelser i retsplejelovens § 765, stk. 5, og § 811, stk. 2, og til forslaget § 3 vedrørende en ny bestemmelse i straffelovens § 73 a.

Endvidere foreslås som psykiatrilovens § 41 a indsat en særlig bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministerien kan fastsætte regler om adgangen til at meddele tilladelse til udgang m.v. til personer, der er anbragt i sikringsafdelingen i henhold til et farlighedsdekret. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 16.

13. Beskikkelse af patientrådgiver til retslige patienter

Af § 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 605 af 23. august 1990 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse følger, at reglerne om patientrådgivere, jf. psykiatrilovens §§ 24-29, ikke gælder for retslige patienter. Bekendtgørelsen er på dette punkt udformet i overensstemmelse med indstillingen fra det udvalg, der forberedte psykiatriloven, jf. betænkning nr. 1109/1987 s. 108. Her anføres det, at reglerne om patientrådgivere næppe bør finde anvendelse på de retslige patienter, idet sådanne patienters interesser, indtil endelig dom er afsagt, varetages af den beskikkede forsvarer. Dømmes den berørte person til behandling eller anbringelse på en psykiatrisk afdeling, får den pågældende beskikket en bistandsværge.

Den gældende afgrænsning mellem patientrådgiverordningen og bistandsværgeordningen udelukker ikke, at en anbragt retslig patient før dom hverken har en bistandsværge eller en patientrådgiver til at bistå sig med spørgsmål, som den beskikkede forsva-